

Zpráva z biologického průzkumu a doporučení postupu při rekonstrukci panelového domu Vodárenská 1830/6 v Bruntále.

Na žádost zástupce investora (Hospodářská správa města Bruntál, p. Matušinec) jsme provedli ve dnech 30.7.2015 a 28.9.2015 **zoologický průzkum** na dotčeném objektu. Průzkum byl zaměřen na prověření hnízdění zvláště chráněného druhu rorýse obecného (*Apus apus*) i dalších druhů synantropních ptáků a přítomnosti kolonií netopýrů na budově vzhledem k plánované komplexní rekonstrukci (zateplení pláště a střechy).

Zkoumaný objekt (šestipatrový panelový bytový dům s odvětrávanou plochou střechou, ulice Vodárenská č. p. 1830, okres Bruntál, Moravskoslezský kraj) **není registrovaným hnízdištěm** rorýse v databázi České společnosti ornitologické (www.rorysi.cz), údaj o hnízdění je ale uváděn v Nálezové databázi ochrany přírody (NDOP) bez bližší specifikace. Z minulosti na budově **není znám výskyt netopýrů** podle databázi ČESON a literárních údajů.

Celá budova je v relativně dobrém technickém stavu (viz. fotodokumentace), spáry mezi panely jsou vyspárované, na několika místech je však spárování narušené (případný potenciál těchto úkrytů pro zvláště chráněné druhy živočichů nelze ze země zodpovědně zhodnotit, toto je možné až kontrolou z lešení). Plochá střecha budovy je odvětrávaná ventilačními otvory pod atikou, které jsou volné, vyztužené trubkou z PVC. Na střeše budovy se nachází nízká nástavba strojovny výtahu. Na budově se v současném stavu nachází mnoho potenciálních úkrytů pro hnízdění rorýsů i výskyt netopýřích kolonií (především ve ventilačních otvorech a dutinách střechy).

Terénní průzkum probíhal 30. 7. a 28. 9., zahrnoval tedy konec hnízdního období rorýsů a období tzv. rozpadu letních kolonií a podzimních přeletů netopýrů. Vzhledem k termínu průzkumu nebylo možné zhodnotit výskyt zimních/hibernačních kolonií netopýrů – toto bude upřesněno dodatečnou kontrolou v druhé půlce listopadu, případně začátkem března. V obou termínech bylo vhodné počasí pro provedení průzkumu (teplota 25°C resp 15°C, polojasno, bezvětrí).

Průzkum **metodicky** zahrnoval prohlídku obvodu budovy s dohledáváním pobytových stop vizuální technikou (dalekohled, noktovizor) a dohledáváním trusu/guána u paty budovy. Dále bylo hodnoceno chování dospělých jedinců rorýsů podle standardní metodiky ČSO pro mapování tohoto druhu (viz. www.rorysi.cz). Následně v době 20:00-22:00, resp. 19:00-21:00 u druhé kontroly, probíhalo hodnocení letové aktivity netopýrů po obvodu budovy pomocí heterodynovacího ultrazvukového detektoru. Metodika průzkumu byla zvolena v souladu s metodickým pokynem MŽP pro posuzování budov z hlediska výskytu zvláště chráněných druhů živočichů pro účely podávání žádostí o dotace z OPŽP.

Česká společnost ornitologická

Na Bělidle 252/34, 150 00 Praha 5 – Smíchov, tel./fax: 274 866 700, e-mail: cso@birdlife.cz, www.birdlife.cz

Průzkumem byla zjištěna **následující fakta o výskytu synantropních druhů živočichů:**

- 1) Na severní (štitové) a západní straně budovy bylo potvrzeno hnízdění rorýse obecného (*Apus apus*). Dospělí ptáci zaletovali do ventilačních otvorů pod atikou, kudy pronikají do dutin střechy, kde jsou umístěna hnízda. V průběhu první kontroly bylo zjištěno celkem 12 aktivních otvorů, 7 na západní straně a 5 na severní (štitové) straně. Na dalších stranách nebylo zaletování dospělých ptáků pozorováno. Na budově v sezóně 2015 tak bylo potvrzeno hnízdění min. 12-ti párů rorýse obecného, budova je tak hodnocena jako významné hnízdiště druhu.
- 2) Na budově nebyl dohledán žádný konkrétní úkryt netopýřích kolonií. Při první kontrole byla zaznamenána letová aktivita netopýra rezavého (*Nyctalus noctula*) (12+minut/h) a netopýra hvízdavého (*Pipistrellus pipistrellus*) (4+minuty/h). U n. hvízdavého byla letová aktivita zřetelně vázána v blízkosti východní strany budovy, není zde tedy zcela vyloučen úkryt menší kolonie tohoto druhu. Při druhé kontrole byla zaznamenána letová aktivita netopýra rezavého (26+minut/h), jednalo se o loveckou aktivitu a aktivitu spojenou se sociálními přelety, což je v tomto období obvyklé. Výraznější vazba na budovu nebyla zjištěna.
- 3) Výskyt jiných zvláště chráněných druhů živočichů na budově nebyl zaznamenán.

Po seznámení se s rekonstrukčním záměrem a podle dispozic budovy, konzultací se zástupcem investora, průzkumem zjištěných skutečností a známých odborných fakt o biologii dotčených druhů máme k plánované rekonstrukci **následující doporučení:**

- 1) Na budově **bylo prokázáno hnízdění rorýse obecného**. Tento druh patří mezi tzv. zvláště chráněné druhy podle zákona 114/1992 Sb. ve smyslu vyhlášky č. 395/1992 Sb., pro plánovaný zásah je tedy nutné v předstihu podat žádost o výjimku pro zásah do sídla zvláště chráněného druhu podle §56 (orgánem oprávněným k vydání této výjimky je krajský úřad Moravskoslezského kraje – Odbor životního prostředí). Při realizaci stavby je vhodné zajistit biologický dozor oprávněné osoby, který zajistí dodržení všech podmínek ochrany uvedeného druhu a zároveň bude k dispozici realizátorovi stavby pro případné konzultace a závěrečnou kontrolu správnosti provedení požadovaných opatření – v případě zájmu investora a realizátora jsme schopni tento biologický dozor zajistit.
- 2) Podle informací investora jsou stavební práce na objektu předběžně plánovány na jaro 2016. Upozorňujeme, že vzhledem k výskytu většího množství hnízdících párů rorýsů **není možné stavební práce nad úrovní posledních dvou pater provádět v hnízdním období**, tedy od 20.4. do 10.8. (lešení v tuto dobu může zasahovat max. 5 metrů pod ventilační/vletové otvory). Toto omezení se týká dvou stran budovy na nichž bylo jednoznačně prokázáno hnízdění (tedy severního

Česká společnost ornitologická

Na Bělidle 252/34, 150 00 Praha 5 – Smíchov, tel./fax: 274 866 700, e-mail: cso@birdlife.cz, www.birdlife.cz

štítu a západní dlouhé stěny). **Doporučujeme tedy stavební práce rozplánovat** tak, aby buď (a) bylo provedeno přednostně zateplení severní a západní strany, které bude dokončeno včetně demontáže lešení nejpozději do konce dubna, nebo (b) byly obě tyto „pozitivní“ strany budovy zateplovány až po skončení hnízdního období (cca od druhého týdne srpna). Jižní štítová strana a východní strana budovy, u kterých nebylo hnízdění potvrzeno může být zateplována bez dalších termínových omezení, nicméně pokud budou práce na této části probíhat v hnízdním období doporučujeme je omezit na dobu cca 8:00 – 16:00 (tedy mimo ranní a večerní vrchol aktivity/krmení rorýsů) a zamezit nadměrnému rušení na budově hnízdících rorýsů (nepřípustné je např. hlasité přehrávání hudby na stavbě).

- 3) Jako **nejvhodnější způsob zachování stávajících hnízdišť rorýsů** v tomto konkrétním případě doporučujeme ponechání otevřených ventilačních otvorů pod atikou. Podle informací investora nebude do skladby střechy zasahováno, takže stávající hnízdní dutiny budou zachovány, režim odvětrání střechy zůstane nezměněn, jde tedy pouze o zajištění průchodnosti vletových otvorů. Otvory je možné zabezpečit některým ze způsobů doporučených metodickým pokynem MŽP nebo postupy uvedenými na www.rorysi.cz. Zásadní je ve všech těchto případech zejména pečlivé dodržení návaznosti původních otvorů s otvory v zateplení (tedy zachování minimální světlé výšky otvoru a přesné návaznosti, minimálně u spodní hrany). V případě úpravy ventilační mřížky částečným vyříznutím upozorňujeme, že minimální světlá výška výřezu musí být 55 mm (v případě nejběžnější 70 mm mřížky). Tímto způsobem **musí být po rekonstrukci zachovány všechny ventilační otvory na západní straně a severním i jižním štítu** (kde je minimum oken). U východní (vchodové) strany budovy je možné akceptovat uzavření některých otvorů (nad okny obytných částí), doporučujeme ale ponechat otevřené alespoň otvory nad vchodem/chodbou (celkem 6 otvorů), případně nad balkóny (3 krát po 4 otvorech).

Tato zpráva je vypracována ve třech kopiích pro účely objednatele při přípravě plánování zateplovacích prací, může být použita jako podklad pro podání žádosti o dotaci z OPŽP i o výjimku podle §56 ze zákona 114/1992 Sb.

V Olomouci 14.10.2015

Mgr. Evžen Tošenovský

Česká společnost ornitologická, Česká společnost pro ochranu netopýrů

- Koordinátor projektu „Pod jednou střechou“,

Přírodovědecká fakulta UP Olomouc

Kontakt: tosenovsky@birdlife.cz ; (+420) 777 771 196

Fotodokumentace (30.7.2015)

Obr. 1: Severo-východní a severo-západní roh budovy Vodárenská 1830/6 v Bruntále. *Rorýsi obsazené jsou ventilační otvory pod atikou na západní (min. 7 otvorů) a severní/štítové (min. 5 otvorů) straně.*

Obr. 2: Jiho-východní roh budovy Vodárenská 1830/6 v Bruntále. *Na těchto strnách budovy nebylo zaletování rorýsů do otvorů pozorováno. V detailu nástavba výtahu a ventilační otvory pod atikou.*

